

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ COVID-19 ΑΠΟ ΝΕΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ SARS-CoV-2

Οδηγίες προς τις υγειονομικές αρχές και τους φορείς εκμετάλλευσης πλοίων των οποίων τα δρομολόγια έχουν ανασταλεί και παραμένουν σε μακροχρόνιο ελλιμενισμό στους λιμένες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

Ο ιός SARS-CoV-2 ανιχνεύθηκε πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2019 στην περιοχή Γιουχάν της Κίνας και έκτοτε έως σήμερα έχει διασπαρεί σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο. Αποτελεί ένα νέο στέλεχος κορωνοϊού, που μέχρι τότε δεν είχε απομονωθεί στον άνθρωπο, και η λοίμωξη αναπνευστικού που προκαλεί ονομάστηκε COVID-19.

Ποιος είναι ο τρόπος μετάδοσης;

Ο ιός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο κυρίως μέσω του αναπνευστικού με σταγονίδια από το φτέρνισμα, το βήχα ή την ομιλία. Επίσης, μπορεί να μεταδοθεί μέσω επαφής με επιφάνειες πρόσφατα μολυσμένες με σταγονίδια, αν δεν τηρούνται τα μέτρα υγιεινής των χεριών.

Πότε μια περίπτωση της νόσου θεωρείται περισσότερο μεταδοτική;

Ένα περιστατικό θεωρείται περισσότερο μεταδοτικό όταν εμφανίζει συμπτώματα, αλλά δυνητικά θα μπορούσε να μεταδίδει τη λοίμωξη και 1-4 ημέρες πριν την εκδήλωση συμπτωμάτων. Η κύρια μετάδοση συμβαίνει κατά την συμπτωματική φάση.

Ποια είναι τα συμπτώματα της COVID-19 λοίμωξης;

Τα κύρια συμπτώματα της νόσου περιλαμβάνουν τα κατωτέρω: Πυρετός, ξηρός βήχας και καταβολή. Μερικοί εμφανίζουν πονόλαιμο, αρθραλγίες / μυαλγίες και ρινική

συμφόρηση. Τα συμπτώματα είναι συνήθως ήπια και περίπου το 80% των ασθενών αναρρώνουν χωρίς ανάγκη ειδικής θεραπείας.

Ποιοι ασθενείς κινδυνεύουν περισσότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο;

Μερικοί ασθενείς εμφανίζουν δύσπνοια (δυσκολία στην αναπνοή) και πιθανώς πνευμονία, που χρειάζεται νοσηλεία σε νοσοκομείο. Τα άτομα, που ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου (π.χ. ηλικιωμένοι, καρδιοπαθείς, άτομα με σακχαρώδη διαβήτη, ηπατοπάθειες ή πνευμονοπάθειες), είναι πιθανότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο.

Πώς ορίζεται η στενή επαφή (υψηλός κίνδυνος έκθεσης) με κρούσμα COVID-19 στο πλοίο;

1. Επαφή με το κρούσμα σε απόσταση μικρότερη από 2 μέτρα ή για διάρκεια περισσότερο από 15 λεπτά
2. Επαφή με άτομο στην ίδια καμπίνα με το ύποπτο κρούσμα
3. Προσωπικό καθαριότητας
4. Άτομο με επαφή «πρόσωπο με πρόσωπο» ή που βρίσκεται στο άμεσο περιβάλλον με συμπτωματικό άτομο (συμμετοχή στις ίδιες δραστηριότητες, σε γεύματα στο ίδιο τραπέζι)
5. Άτομο στην ίδια ομάδα ταξιδιωτών
6. Επαγγελματίας υγείας ή άλλο άτομο που παρέχει φροντίδα στο ύποπτο κρούσμα
7. Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλές εστίες κρουσμάτων εν πλω τότε όλοι οι επιβαίνοντες θεωρούνται στενές επαφές

Πώς ορίζεται η περιστασιακή επαφή (χαμηλός κίνδυνος έκθεσης) με κρούσμα COVID-19 στο πλοίο;

Όλα τα υπόλοιπα άτομα που δεν πληρούν τα κριτήρια της στενής επαφής και ήρθαν σε επαφή με τον ασθενή

Πώς μπορούμε να μειώσουμε τον κίνδυνο εισαγωγής ατόμων με συμπτώματα σε πλοίο;

1. Πριν το ταξίδι ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιβατών και πληρωμάτων για την εξέλιξη της επιδημίας από τον νέο κορωνοϊό COVID-19 και τα μέτρα πρόληψης

2. Πριν την επιβίβαση παροχή πληροφορίας σχετικά με τα συμπτώματα της λοίμωξης και τα μέτρα πρόληψης σε επιβάτες και πληρώματα π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ. Επιπροσθέτως, μπορεί να χορηγείται προς συμπλήρωση ειδικό ερωτηματολόγιο για ανίχνευση τυχόν επιβατών με συμπτώματα λοίμωξης αναπνευστικού
3. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού συνεχής ενημέρωση σε επιβάτες και μέλη πληρώματος για τα συμπτώματα της λοίμωξης, μέτρα πρόληψης και ενέργειες (αναφορά στον υγειονομικό υπεύθυνο) σε περίπτωση που αναπτύξουν συμπτώματα π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ

Ποια είναι τα γενικά μέτρα πρόληψης μετάδοσης λοιμώξεων σε πλοίο;

1. Πρώτη γραμμή άμυνας κατά των λοιμώξεων είναι η προσεκτική **υγιεινή των χεριών**. Συνιστάται συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. Αν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αλκοολούχο διάλυμα (πχ οινόπνευμα 70°C). Η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών.

Τα χέρια πρέπει να πλένονται:

- Μετά κάθε άμεση επαφή με ασθενή ή σωματικά υγρά ασθενή (πχ σάλια)
 - Μετά από επαφή με αντικείμενα που έχουν έρθει σε επαφή με αναπνευστικές ή εκκρίσεις ασθενή (π.χ. χαρτομάντηλα)
2. Σχολαστική τήρηση των **μέτρων υγιεινής** όπως:
 - κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντηλο κατά το βήχα ή φτέρνισμα
 - αποφυγή επαφής των χεριών με στόμα, μύτη ή μάτια για πρόληψη διασποράς μικροβίων
 3. **Αποφυγή επαφής** με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού.
 4. Η σταθερή χρήση απλής χειρουργικής μάσκας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού δεν συνιστάται, όταν δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποιος επιβάτης ή μέλος του πληρώματος νοσεί.

Οδηγίες για πλοία που βρίσκονται σε μακροχρόνιο ελλιμενισμό στους λιμένες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

Όλες οι εταιρείες κρουαζιερόπλοιων που δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη αποφάσισαν να αναστείλουν τα δρομολόγια για τους επόμενους μήνες (ενημέρωση από τις 18 Μαρτίου 2020), ενώ πολλά κράτη μέλη αποφάσισαν μονομερώς να κλείσουν τους λιμένες τους για κρουαζιερόπλοια με άμεση εφαρμογή. Τα κρουαζιερόπλοια βρίσκονται αυτή τη στιγμή στη διαδικασία επιστροφής στο "home port" (λιμάνι που επιλέγεται από την εταιρία για την εκκίνηση της κρουαζιέρας και τον κυρίως εφοδιασμό) " εντός της Ευρώπης. Είναι επιτακτική ανάγκη να μπορέσουν τα πλοία αυτά να εισέλθουν στους λιμένες, να αγκυροβολήσουν και να αποβιβάσουν επιβάτες και πλήρωμα για επαναπατρισμό, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε κρίση ασφάλειας ή / και ανθρωπιστική με τα πλοία να βρίσκονται στη θάλασσα. Μετά από αυτό, τα πλοία θα αγκυροβοληθούν για αρκετές εβδομάδες στους «home ports» κρατώντας επί του πλοίου τον απαραίτητο, περιορισμένο αριθμό πληρώματος για την ασφαλή λειτουργία των πλοίων.

1. Συμβουλές για να επιτρέπεται στα πλοία να εισέρχονται στους λιμένες και να σταθμεύουν με ασφάλεια κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

Το άρθρο 28 του Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού (2005) αναφέρεται ότι «...δεν θα απαγορεύεται σε ένα πλοίο ή αεροσκάφος να προσεγγίζει οποιοδήποτε σημείο εισόδου για λόγους δημόσιας υγείας. Εάν, όμως το σημείο εισόδου δεν είναι εξοπλισμένο για την εφαρμογή μέτρων δημόσιας υγείας στο πλαίσιο του παρόντος Κανονισμού, τότε μπορεί να δοθεί διαταγή στο πλοίο ή αεροσκάφος να συνεχίσει με δικό του κίνδυνο στο πλησιέστερο κατάλληλο σημείο εισόδου που του διατίθεται, εκτός εάν το πλοίο ή αεροσκάφος έχει λειτουργικό πρόβλημα που θα καθιστούσε αυτή τη παράκαμψη μη ασφαλή». Επιπλέον, «...δεν θα απαγορεύεται σε πλοία ή αεροσκάφη η ελευθεροκοινωνία από Κράτη Μέλη για λόγους δημόσιας υγείας. Συγκεκριμένα, δεν θα τους απαγορεύεται η επιβίβαση ή η αποβίβαση, εκφόρτωση ή φόρτωση φορτίου ή εφοδίων, ή η λήψη καυσίμων, νερού τροφίμων και προμηθειών. Τα Κράτη Μέλη μπορεί

να υποβάλουν τη χορήγηση ελευθεροκοινωνίας σε προηγούμενη επιθεώρηση και, εάν βρεθεί πηγή λοίμωξης ή μόλυνσης στο πλοίο ή αεροσκάφος, την εκτέλεση της απαραίτητης απολύμανσης, απεντόμωσης ή μυοκτονίας ή άλλων μέτρων που απαιτούνται για την πρόληψη της εξάπλωσης της λοίμωξης...»

Συνιστάται στα κράτη μέλη της ΕΕ/ΕΟΧ να αποδέχονται να αγκυροβολούν τα πλοία που φέρουν μέλη πληρώματος, στους λιμένες ή στις εγκαταστάσεις ξηρού δεξαμενισμού πλοίων με ασφάλεια για την περίοδο της πανδημίας COVID-19 και μέχρι να συνεχιστούν οι δραστηριότητές τους. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο φορέας εκμετάλλευσης του πλοίου θα πρέπει να ακολουθεί τους νόμους της χώρας σχετικά με τον έλεγχο της πανδημίας, καθώς και το σχετικό νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στα πλοία που έχουν αγκυροβολήσει σε λιμένα της χώρας.

Οι ακόλουθες παράγραφοι παρέχουν συμβουλές σχετικά με τα μέτρα δημόσιας υγείας στα πλοία, στους λιμενικούς τερματικούς σταθμούς και από τις υγειονομικές αρχές των λιμένων, επιπλέον των υφιστάμενων κανόνων και κανονισμών που εφαρμόζονται σήμερα στις τοπικές κοινότητες για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

2. Πριν την είσοδο στο λιμένα

2.1. Αναφορά της κατάστασης υγείας στο πλοίο

Σύμφωνα με τον ΔΥΚ (2005), ο υπεύθυνος του πλοίου πρέπει να ενημερώσει αμέσως την αρμόδια αρχή στον επόμενο λιμένα για κάθε κίνδυνο σχετικά με κίνδυνο δημόσιας υγείας επί του πλοίου, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε περίπτωσης ασθένειας για την οποία υπάρχει υποψία ότι είναι μεταδιδόμενο νόσημα. Πριν από την άφιξη στον λιμένα, η Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Maritime Declaration of Health-MDH) πρέπει να συμπληρωθεί από τον καπετάνιο ή/και τον ιατρό και να αποσταλεί στην αρμόδια αρχή σύμφωνα με τις τοπικές απαιτήσεις στο λιμένα.

Ο καπετάνιος πρέπει να ενημερώσει την αρμόδια αρχή του λιμανιού σχετικά με τον αριθμό των ταξιδιωτών (πλήρωμα και επιβάτες) που βρίσκονται στο πλοίο και να υποβάλει όλα τα έγγραφα που απαιτούνται από τη χώρα πριν από τον ελλιμενισμό.

2.2. Πληροφορίες σε όλους τους ταξιδιώτες σχετικά με τους κανόνες και κανονισμούς για τον COVID-19 που επιβάλλονται στο “home port” (λιμάνι που επιλέγεται από την εταιρία για την εκκίνηση της κρουαζιέρας και τον κυρίως εφοδιασμό)

Η υγειονομική αρχή των λιμένων θα πρέπει να γνωστοποιεί στους φορείς εκμετάλλευσης των πλοίων τους τοπικούς κανόνες που εφαρμόζονται σε σχέση με την πανδημία COVID-19 εντός της χώρας καθώς και άλλους εφαρμοστέους νόμους που πρέπει να τηρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία το πλοίο θα σταθμεύσει στον λιμένα ή στην εγκατάσταση ξηρού δεξαμενισμού πλοίων.

2.3. Διαθεσιμότητα ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης και ενός σχεδίου απομόνωσης επί του πλοίου

Συνιστάται όλα τα πλοία να διαθέτουν ένα σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης και ένα σχέδιο απομόνωσης για ύποπτα περιστατικά COVID-19 σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα EU HEALTHY GATEWAYS: <https://www.healthygateways.eu/Novel-coronavirus> και <https://www.who.int/publications-detail/operational-considerations-for-managing-covid-19-cases-outbreak-on-board-ships>. Επιπλέον, ο καπετάνιος θα πρέπει να γνωρίζει την αρμόδια αρχή (Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας-ΕΟΔΥ) που θα πρέπει να αναφέρει τυχόν ύποπτο περιστατικό μεταδιδόμενου νοσήματος ή οποιονδήποτε άλλο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία επί του πλοίου κατά τη διάρκεια στάθμευσης του στο λιμένα ή στο σταθμό ξηρού δεξαμενισμού πλοίων.

3. Επιθεώρηση πλοίου

Είναι σημαντικό να κοινοποιούνται μηνύματα ενημέρωσης σχετικά με τον κίνδυνο και συμβουλές σχετικά με τις προφυλάξεις στο προσωπικό που πρόκειται να επιβιβαστεί στα πλοία για την εκτίμηση επικινδυνότητας αναφορικά με την εφαρμογή αποφυγής κοινωνικών επαφών, την υγιεινή των χεριών και τη χρήση των μέτρων ατομικής προστασίας (ΜΑΠ). Εάν η αρμόδια αρχή αποφασίσει να προβεί σε υγειονομική επιθεώρηση προτού χορηγήσει ελευθεροκοινωνία, θα πρέπει να ακολουθούνται οι προφυλάξεις σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ που βασίζονται στις οδηγίες του EU HEALTHY GATEWAYS, ΠΟΥ και ECDC.

4. Συμβουλές για μέτρα σχετικά με τα πλοία κατά τον μακροπρόθεσμο ελλιμενισμό

Αναγνωρίζεται ότι, καθώς ισχύουν συννοριακοί περιορισμοί στα κράτη μέλη της ΕΕ/ΕΟΧ, δεν θα είναι δυνατός ο άμεσος επαναπατρισμός των μελών του πληρώματος αμέσως μετά την άφιξη του πλοίου, αλλά θα πραγματοποιηθεί σταδιακά. Τα μέλη του πληρώματος θα παραμείνουν στο πλοίο μέχρις ότου αυτό είναι δυνατό. Ο καπετάνιος του πλοίου πρέπει να είναι σε θέση να ενημερώνει ανά πάσα στιγμή τις αρμόδιες αρχές των λιμένων σχετικά με τα πρόσωπα που βρίσκονται στο πλοίο και την κατάσταση της υγείας τους.

Εάν πρέπει να γίνει η αποβίβαση, τότε θα πρέπει να ζητηθεί από κάθε άτομο να συμπληρώσει το Έντυπο Εντοπισμού Επιβατών/Πληρώματος πριν αποβιβαστεί από το πλοίο και ο καπετάνιος πρέπει να διατηρήσει το εν λόγω έγγραφο για τουλάχιστον ένα μήνα. Η αρμόδια αρχή θα πρέπει να χορηγεί έγκριση πριν από την αποβίβαση οποιουδήποτε προσώπου επί του σκάφους και την κατάσταση υγείας του εν λόγω προσώπου.

Κατά τη διάρκεια του ελλιμενισμού, εάν κάποιο άτομο επί του σκάφους παρουσιάζει συμπτώματα συμβατά με το COVID-19 (συμπεριλαμβανομένης της αιφνίδιας εμφάνισης τουλάχιστον ενός από τα ακόλουθα: βήχας, πυρετός ή δύσπνοια), αυτό πρέπει να αναφέρεται αμέσως στην αρμόδια αρχή. Στη συνέχεια θα παρέχονται οδηγίες σχετικά με τη διαχείριση του ύποπτου περιστατικού και των στενών επαφών (βλέπε παρακάτω), τον καθαρισμό και την απολύμανση του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ. Το ύποπτο κρούσμα μπορεί είτε να αποβιβαστεί και να απομονωθεί και να δεχθεί ιατρική φροντίδα στην ξηρά είτε να απομονωθεί επί του πλοίου (σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ) έως ότου δεν είναι συμπτωματικός, εκτός εάν επιδεινωθεί η κατάσταση της υγείας του και απαιτείται νοσηλεία στην ξηρά. Η απόφαση σχετικά με τη διαχείριση του περιστατικού θα ληφθεί από την αρμόδια αρχή βάσει της εκτίμησης κινδύνου και της κατάστασης στην κοινότητα.

Οι φορείς εκμετάλλευσης των πλοίων ή οι καπετάνιοι θα πρέπει να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές του λιμένα προκειμένου να εξασφαλίσουν την προμήθεια νερού και τροφίμων, φαρμάκων και ιατρικού εξοπλισμού, καυσίμων και οποιωνδήποτε άλλων ζωτικών προμηθειών ή εξοπλισμού που απαιτούνται για τη λειτουργία του πλοίου.

Το πλοίο πρέπει να εφαρμόζει τους τοπικούς κανόνες και κανονισμούς της χώρας για το COVID-19 και όλους τους άλλους ισχύοντες νόμους. Συνιστάται να διατηρείται στο ελάχιστο ο αριθμός των ατόμων που εισέρχονται στο πλοίο και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν μέτρα ελέγχου πριν την επιβίβαση (pre-boarding, και entry screening) όπως περιγράφεται στις οδηγίες του ΠΟΥ: <https://www.who.int/publications-detail/operational-considerations-for-managing-covid-19-cases-outbreak-on-board-ships>. Οι τοπικές αρχές θα αποφασίσουν και θα ενημερώσουν τον καπετάνιο εάν τα μέλη του πληρώματος θα μπορέσουν να αποβιβαστούν με βραχυπρόθεσμα φύλλα πορείας στην ξηρά.

Εάν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν λεωφορεία για τη μεταφορά ταξιδιωτών από το λιμάνι στο αεροδρόμιο, τότε οι φορείς εκμετάλλευσης των λεωφορείων θα πρέπει να εφαρμόζουν τις κατευθυντήριες οδηγίες που έχει δώσει η χώρα (www.eody.gov.gr)

Εάν τα μέλη του πληρώματος ή οι επιβάτες θα παραμείνουν σε ξενοδοχείο πριν ταξιδέψουν, τότε θα πρέπει να ενημερωθεί η αρμόδια αρχή του λιμένα και θα πρέπει αυτό να συμπληρωθεί στο Έντυπο Εντοπισμού Επιβατών/Πληρώματος. Η αρμόδια αρχή στο λιμάνι πρέπει να συντονίζει με την τοπική υγειονομική αρχή όπου βρίσκεται το ξενοδοχείο για ανταλλαγή πληροφοριών και παρακολούθηση των μέτρων δημόσιας υγείας, εάν χρειαστεί.

Διαχείριση ύποπτου κρούσματος από το νέο κοροναϊό (2019-nCoV) σε πλοίο:

Καταγραφή του ύποπτου κρούσματος σύμφωνα με τη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Παράρτημα 8, Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός) και υποβολή της στις υγειονομικές αρχές των πυλών εισόδου.

1. Χορήγηση μάσκας στον ασθενή για αποφυγή περαιτέρω διασποράς σταγονιδίων. Σε κάθε περίπτωση, ο ασθενής πρέπει να καλύπτει το βήχα του (π.χ. με χαρτομάντηλο).
2. Απομόνωση του ασθενούς σε καμπίνα ή άλλο ιδιαίτερο χώρο με ατομική τουαλέτα και σίτιση στην καμπίνα. Η πόρτα της καμπίνας πρέπει να παραμένει κλειστή
3. Συνιστάται η αποφυγή επισκεπτηρίου στην καμπίνα. Αποφεύγεται η είσοδος άλλων ατόμων, αν δεν υπάρχει σοβαρός λόγος, π.χ. παροχή φροντίδας, καθαριότητα καμπίνας. Συνιστάται να οριστεί συγκεκριμένο μέλος του πληρώματος για τη φροντίδα του ύποπτου κρούσματος, αν είναι δυνατό, και να περιοριστεί στο ελάχιστο ο αριθμός των μελών πληρώματος που έρχονται σε στενή επαφή με τον ασθενή.
4. Τα άτομα, που θα έρθουν σε επαφή με τον ασθενή (θα μπουν στην καμπίνα του), πρέπει να φορούν ΜΑΠ (Μέτρα Ατομικής Προστασίας) γάντια, απλή χειρουργική μάσκα και αδιάβροχη ρόμπα
5. Οι επαγγελματίες υγείας, που φροντίζουν τον ασθενή, και το προσωπικό καθαριότητας συνιστάται να χρησιμοποιούν μάσκες υψηλής προστασίας (FFP2 ή FFP3), γυαλιά ή προσωπίδα, αδιάβροχη ρόμπα με μακριά μανίκια, γάντια και γαλότσες. Επιπλέον πρέπει να φροντίζουν, ώστε να τηρείται απόσταση τουλάχιστον 1 μέτρου μεταξύ ύποπτων κρουσμάτων, που συνεξετάζονται με άλλους ασθενείς. Ο ΠΟΥ και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ECDC) έχουν καταρτίσει αναλυτικές κατευθυντήριες οδηγίες, που αναρτώνται στους παρακάτω συνδέσμους: [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected)

και

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-care-patients-2019-ncov-healthcare-settings>.

6. Ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός (απλή χειρουργική μάσκα, γάντια, αδιάβροχη ρόμπα μιας χρήσης) πρέπει να απορρίπτεται σε κάδο έξω από την πόρτα της καμπίνας και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται.
7. Μετά την απόρριψη του προστατευτικού εξοπλισμού πρέπει τα χέρια να πλένονται καλά με νερό και σαπούνι. Τονίζεται ότι η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών, το οποίο και αποτελεί σημαντικότερο μέσο πρόληψης.

Γενικά μέτρα για όλο το πλήρωμα και τους επιβάτες

1. Ο υγειονομικός υπεύθυνος του πλοίου οφείλει να ενημερώσει τους επιβαίνοντες στο πλοίο για την εμφάνιση ύποπτου κρούσματος. Όλοι οι επιβαίνοντες στο πλοίο πρέπει να ενημερωθούν ότι οφείλουν α) να αναφέρουν στον υγειονομικό υπεύθυνο, αν έχουν έρθει σε στενή επαφή με το ύποπτο κρούσμα και β) σε περίπτωση που ασθενήσουν, να ενημερώσουν αμέσως τον υγειονομικό υπεύθυνο.
2. Ο υγειονομικός υπεύθυνος οφείλει να αναζητήσει όλα τα άτομα, (στενές και περιστασιακές επαφές) και να καταγράψει σε δελτίο εντοπισμού επιβάτη (Passenger Locator Form:

<https://www.healthygateways.eu/LinkClick.aspx?fileticket=U133sZdEEH0%3d&tabid=98&portalid=0>) τα ονόματα, τον αριθμό καμπίνας τους και το είδος της επαφής (διαμονή στην ίδια καμπίνα με τον ασθενή, παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή κλπ). Οι στενές επαφές θα λάβουν οδηγία για παρακολούθηση της υγείας τους τις επόμενες 14 ημέρες (ενεργός επιτήρηση) στην καμπίνα ή στη ξηρά. Αν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά το κρούσμα, οι στενές επαφές συνιστάται να παραμείνουν σε απομόνωση στην ξηρά, ή να επαναπατριστούν σύμφωνα με τις οδηγίες του ΠΟΥ (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/travel->

advice). Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλαπλά κρούσματα στο πλοίο, δηλαδή συνεχιζόμενη μετάδοση μέσα στο πλοίο, τότε όλοι οι επιβάτες θεωρούνται στενές επαφές και αποβιβάζονται. Τα μέτρα απομόνωσης μπορεί να περιλαμβάνουν ενεργό παρακολούθηση από τις αρχές δημόσιας υγείας του λιμένα, περιορισμό σε συγκεκριμένο χώρο (απομόνωση) και ιατρική αξιολόγηση, κατά την κρίση των αρμόδιων υγειονομικών αρχών. Για τη διευκόλυνση του έργου των αρχών δημόσιας υγείας είναι απαραίτητο όλοι οι επιβάτες και μέλη πληρώματος να είναι προσβάσιμοι δια τηλεφώνου.

3. Όλες οι περιστασιακές επαφές του ύποπτου κρούσματος πρέπει να συμπληρώσουν το δελτίο εντοπισμού επιβάτη (passenger locator form, PLF) και να λάβουν οδηγίες για τα συμπτώματα και τρόπο μετάδοσης της νόσου, ώστε να παρακολουθούν την υγεία τους για 14 μέρες από την έκθεσή τους. Σε περίπτωση που εμφανίσουν συμπτώματα, οφείλουν να παραμείνουν απομονωμένοι σε ιδιαίτερο χώρο και επικοινωνήσουν με τις υπηρεσίες υγείας.
4. Ο υγειονομικός υπεύθυνος πρέπει να συστήσει τη γενική τήρηση των βασικών κανόνων υγιεινής. **Ιδιαίτερος σημαντικός είναι το πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι σε τακτά διαστήματα και οπωσδήποτε πριν την επαφή με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια, καθώς και πριν την κατανάλωση φαγητού και ποτού ή το κάπνισμα.**

Καθαριότητα και απολύμανση καμπίνας απομόνωσης ασθενή

1. Απαιτείται καθημερινός καθαρισμός και απολύμανση των επιφανειών, που αγγίζει συχνά ο ασθενής, όπως κομοδίνο, πόμολα, επιφάνειες της τουαλέτας κλπ, καθώς και έκτακτος καθαρισμός, όταν οι επιφάνειες λερωθούν από βιολογικά υγρά.
2. Το προσωπικό καθαριότητας πρέπει να εισέρχεται στην καμπίνα με μέτρα ατομικής προστασίας (βλ. παραπάνω). Για όσο χρόνο εργάζεται μέσα στην καμπίνα, το προσωπικό καθαριότητας δεν πρέπει να αγγίζει με τα χέρια του το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια του, να καπνίζει ή να τρώει.

3. Ο καθαρισμός των επιφανειών πρέπει να γίνεται δύο φορές (διπλό πέρασμα) με απολυμαντικό με αντιϊκή δράση. Αποτελεσματικά απολυμαντικά είναι το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου σε διάλυση 1:10 ή η αιθυλική αλκοόλη (οινόπνευμα) 70%.
4. Οι υφασμάτινες επιφάνειες (πχ ταπετσάρεις επίπλων) πρέπει να καθαρίζονται με συσκευή ατμού (θερμοκρασία > 70°).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι επαγγελματίες υγείας που θα έλθουν σε επαφή με το ύποπτο κρούσμα πρέπει να λαμβάνουν τα υψηλά μέτρα ατομικής προστασίας για τα νοσήματα που μεταδίδονται με σταγονίδια.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση, απευθυνθείτε στον ΕΟΔΥ στα τηλέφωνα 210 5212054, ειδικό τετραψήφιο αριθμό 1135 (όλο το 24ωρο)

Τονίζεται ότι, καθώς η επιδημία εξελίσσεται, οι οδηγίες ενδέχεται να τροποποιηθούν.

Βιβλιογραφία

1. EU Healthy Gate Ways. Στο https://www.healthygateways.eu/Portals/0/plcdocs/EU_HEALTHY_GATEWAYS_COVID-19_Stationed_ships_18_3_2020_F.pdf?ver=2020-03-20-183254-500 προσπέλαση [30/3/2020]
2. World Health Organization. Στο <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance> προσπέλαση [30/3/2020]
3. European Center for Disease Control and Prevention. Στο <https://www.ecdc.europa.eu/en/coronavirus/guidance-and-technical-reports> προσπέλαση [30/3/2020]